

บทที่ 4

ผลการวิจัย และอภิปรายผล

4.1 ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อปลูกฝังค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยมาตอบข้อสมมุติฐานดังนี้

1. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนของค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง
 2. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง
 3. มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง เรื่องการอนุรักษ์ช้างหลังจากการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง
 4. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน ก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง
 5. มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง
- ดังนั้นในบทนี้จะนำเสนอผลการวิจัยเพื่อตอบสมมุติฐาน ดังกล่าวข้างต้นโดยแบ่งสาระสำคัญของการนำเสนอผลการวิจัยครอบคลุมเรื่องสำคัญดังนี้คือ ประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง เพศของนักเรียน และอาชีพผู้ปกครองการปลูกฝังค่านิยมในการอนุรักษ์ช้าง

4.1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (Characteristic of The Samples)

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการทดสอบโดยใช้แบบวัดค่านิยมการอนุรักษ์ช้างมีจำนวนทั้งสิ้น 32 คน แบ่งเป็นเพศชาย 16 คน เพศหญิง 16 คน ในการให้ทำแบบทดสอบก่อนและหลังการสอนพบว่า ผลการทำแบบทดสอบก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง

ได้คะแนนเฉลี่ยค่านิยม 129 คะแนน ($\bar{X} = 129$) หลังการใช้หลักสูตรแล้วได้คะแนนเฉลี่ยค่านิยม 135.19 คะแนน ($\bar{X} = 135.19$) จากคะแนนเต็มทั้งหมดของแบบวัดค่านิยมในการอนุรักษ์ช้าง 155 คะแนน ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ดูภาคผนวก จ.)

คะแนนค่านิยมการอนุรักษ์ช้าง	$\bar{X}$	คะแนน ต่ำสุด - สูงสุด	n	เพศ	$\bar{X}$
ก่อนการใช้หลักสูตร	129	110 - 145	16	ชาย	126.94
			16	หญิง	132.06
หลังการใช้หลักสูตร	135.19	119 - 150	16	ชาย	131.44
			16	หญิง	138.94

จากการศึกษาการอาศัยอยู่กับผู้ปกครองของนักเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 32 คน อาศัยอยู่กับ บิดา มารดา ตา ยาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 แสดงการอาศัยอยู่กับผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง	จำนวน
บิดา และมารดา	29
มารดา	1
ตาและยาย	2

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้พบว่านักเรียนอาศัยอยู่กับผู้ปกครองทั้งพ่อและแม่จำนวน 29 คน อาศัยอยู่กับแม่ 1 คน และมีนักเรียน 2 คน อาศัยอยู่กับตาและยาย เนื่องจากนักเรียนที่อาศัยอยู่กับตาและยายน้อยมากไม่สามารถนำไปประมวลผลทางสถิติได้ เพราะฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาเฉพาะอาชีพของผู้ปกครอง คืออาชีพของพ่อและอาชีพของแม่เท่านั้น

4.1.2 ประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง

หลังจากการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้างเพื่อปลูกฝังค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างแล้วผู้วิจัยได้นำค่าคะแนนค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่าได้ค่าสถิติ ดังตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 13 คะแนนค่านิยมการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลัง การใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง (ดูภาคผนวก จ)

กลุ่ม	X	S.D.	t Value
ก่อนการทดลอง	129	8.49	5.07*
หลังการทดลอง	135.19	9.22	

*P<.000

จากตารางที่ 13 พบว่าคะแนนของค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง $X = 129$ และหลังจากใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง $X = 135.19$ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสรุปได้ว่าหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทำให้นักเรียนมีค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างเปลี่ยนไปในทางบวก

4.1.3 เพศของนักเรียนกับการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง

จากการสังเกตลักษณะทั่วไปของค่าคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ โปรแกรมย่อย DESCRIPTIVE ดังแจกแจงไว้ในหัวข้อ 4.1.1 ผู้วิจัยพบว่า ค่าคะแนนค่านิยมการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนเพศชายและนักเรียนเพศหญิง ก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้างแตกต่างกันและ เมื่อทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแล้วค่าคะแนนค่านิยมหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนเพศชายและเพศหญิงก็มีความแตกต่างกันด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิเคราะห์โดยศึกษาเปรียบเทียบค่าคะแนนของการทำแบบวัดค่านิยมการอนุรักษ์ช้าง ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง โดยพิจารณาแยกเป็นเพศชายและเพศหญิง (ดังตารางที่ 16 และ 17)

เมื่อนำค่าคะแนนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง โดยจำแนกตามเพศมาเปรียบเทียบกันแล้วพบว่ามีความแตกต่างกันดังตารางที่ 14 และตารางที่ 15

ตารางที่ 14 ค่าคะแนนของการทำแบบวัดค่านิยมการอนุรักษ์ช้างก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้างระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง (ดูภาคผนวก จ)

เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t Value
ชาย	125.94	9.08	2.16*
หญิง	132.06	7.99	

*P<.039

จากตารางที่ 14 พบว่าคะแนนในการทำแบบวัดค่านิยมการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนชาย $\bar{X} = 125.94$ และนักเรียนหญิง $\bar{X} = 132.06$ ก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยนักเรียนหญิงมีคะแนนในการทำแบบวัดค่านิยมการอนุรักษ์ช้างก่อนการใช้หลักสูตร
ท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้างสูงกว่านักเรียนชาย

ตารางที่ 15 ค่าคะแนนของการทำแบบวัดค่านิยมการอนุรักษ์ช้าง หลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น
เรื่องการอนุรักษ์ช้างระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง (ดูภาคผนวก จ)

เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t Value
ชาย	131.44	10.28	2.48*
หญิง	138.94	6.34	

* $P < .02$

จากตารางที่ 15 พบว่าคะแนนในการทำแบบวัดค่านิยมการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนชาย
 $\bar{X} = 131.44$ และนักเรียนหญิง $\bar{X} = 138.94$ หลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยนักเรียนหญิงมีคะแนนในการทำแบบวัดค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างหลังการใช้หลักสูตร
ท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้างสูงกว่านักเรียนชาย

ตารางที่ 16 ค่าคะแนนของการทำแบบวัดค่านิยมการอนุรักษ์ช้างก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการอนุรักษ์ช้างกับหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการอนุรักษ์ช้างของ นักเรียนชาย (ดูภาคผนวก จ)

นักเรียนชาย	$\bar{X}$	S.D.	t Value
ก่อนการทดลอง	125.94	8.08	2.79*
หลังการทดลอง	131.44	10.28	

*P<.014

จากตารางที่ 16 พบว่าคะแนนในการทำแบบวัดค่านิยมการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนชาย ก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการอนุรักษ์ช้าง $\bar{X} = 125.94$ และหลังจากใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการอนุรักษ์ช้าง $\bar{X} = 131.44$ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถบอกได้ว่านักเรียนชายได้รับการปลูกฝังให้มีค่านิยมการอนุรักษ์ช้างสูงขึ้นหลังจากใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการอนุรักษ์ช้างแล้ว

ไม่ส่งผลต่อค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนดังแสดงไว้ในตารางที่ 18, 19, 20, 21 ดังนี้

ตารางที่ 18 อาชีพของพ่อของนักเรียนกับค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนก่อนการใช้
หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง (ดูภาคผนวก จ)

อาชีพของพ่อ	$\bar{X}$	S.D.	F Value
เกษตรกร	128.85	8.05	.93
ค้าขาย	132.75	7.93	
รับจ้างทั่วไป	130	6.19	
รับราชการ	132.50	2.12	
ก่อสร้าง	116		
ขับรถโดยสาร	128		

$P > .475$

จากตารางที่ 18 พบว่า อาชีพของพ่อของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างไม่มีผลต่อคะแนนแบบวัดค่านิยมการอนุรักษ์ช้างก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสดงว่าอาชีพของพ่อไม่ส่งผลต่อคะแนนค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง

ตารางที่ 19 อาชีพของพ่อของนักเรียนกับค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนหลังการใช้
หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง (ดูภาคผนวก จ)

อาชีพของพ่อ	$\bar{X}$	S.D.	F Value
เกษตรกร	135	10.08	.24
ค้าขาย	138	10.52	
รับจ้างทั่วไป	135.75	9.00	
รับราชการ	132	8.49	
ก่อสร้าง	131		
ขับรถโดยสาร	142		

$P > .939$

จากตารางที่ 19 พบว่า อาชีพของพ่อของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างไม่มีผลต่อค่าคะแนนแบบ
วัดค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

แสดงว่าอาชีพของพ่อไม่ส่งผลต่อคะแนนค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนหลังการใช้
หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง

ตารางที่ 20 อาชีพของแม่ของนักเรียนกับค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนก่อนการใช้
หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง (ดูภาคผนวก จ)

อาชีพของแม่	$\bar{X}$	S.D.	F Value
เกษตรกร	128	8.16	1.87
ค้าขาย	134.40	7.80	
รับจ้างทั่วไป	128.50	6.82	
ก่อสร้าง	116		

$P > .158$

จากตารางที่ 20 พบว่า อาชีพของแม่ไม่มีผลต่อคะแนนแบบวัดค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสดงว่าอาชีพของแม่ไม่ส่งผลต่อคะแนนค่านิยม ในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง

ตารางที่ 21 อาชีพของแม่ของนักเรียนกับค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนหลังการใช้
หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง (ดูภาคผนวก จ)

อาชีพของแม่	$\bar{X}$	S.D.	F Value
เกษตรกร	134.43	8.88	.45
ค้าขาย	139.40	9.63	
รับจ้างทั่วไป	134.40	10.10	
ก่อสร้าง	131		

$P > .718$

จากตารางที่ 21 พบว่าอาชีพของแม่ไม่มีผลต่อคะแนนแบบวัดค่านิยมในการอนุรักษ์ช้าง
หลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสดงว่าอาชีพของแม่ไม่ส่งผลต่อคะแนนค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 2 หลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้าง

4.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์และประเมินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อปลูกฝังค่านิยม
ในการอนุรักษ์ช้างสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา
ผู้วิจัยพบว่ามีประเด็นที่สมควรอภิปรายดังนี้

4.2.1 จากการวิจัยทดลองนำหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้างไปใช้กับนักเรียนกลุ่ม
ตัวอย่าง พบว่าทำให้นักเรียนมีค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 ($P < .000$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พ่องศรี หมั่นจำเริญ (2535) ที่ได้เสนอแนว
ความคิดจากงานวิจัยว่า หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อปลูกฝังค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อม จะช่วยให้ผู้เรียนมีค่า
นิยมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดีขึ้น

4.2.2 จากการศึกษาเกี่ยวกับเพศของนักเรียนที่จะมีผลต่อค่านิยมในการอนุรักษ์ช้าง ทั้งก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการอนุรักษ์ช้าง พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความแตกต่างกันในคะแนนค่านิยมการอนุรักษ์ช้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีค่านิยมในการทำคะแนนค่านิยมของแบบวัดค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างสูงกว่านักเรียนชายก่อนใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และหลังจากใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการอนุรักษ์ช้าง พบว่านักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนหญิงมีคะแนนในการนำแบบวัดค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างสูงกว่านักเรียนชาย ซึ่ง ปรากฏใน รามสูตร (2528 : 56) กล่าวถึงความสนใจของวัยรุ่นว่าจะขยายขอบเขตออกไปสู่ชีวิตสังคมนอกบ้าน และความสนใจมักจะแคบเข้ามาในแนวเฉพาะเรื่องขึ้นอยู่กับเพศของวัยรุ่น เช่น

1. ความสนใจด้านการพูดคุย

เพศชาย ชอบการพูดคุยเรื่อง กีฬา ภาพยนตร์ การมีนัดกับเพศตรงข้าม การเมือง (สุชา จันทรเฒ. 2529 : 45)

เพศหญิง สนใจการพบปะสนทนามากกว่าเพศชายและมักจะพูดคุยเกี่ยวกับ เรื่องงาน เรื่องตลกขบขัน หนังสือ ภาพยนตร์ ดนตรี การมีนัดกับเพศตรงข้าม (สุชา จันทรเฒ, 2529 : 45)

2. ความสนใจด้านการอ่านหนังสือ

เพศชาย จะชอบอ่านหนังสือประเภทวิชาวิทยาศาสตร์และการประดิษฐ์เครื่องมือใหม่ ๆ (สุชา จันทรเฒ, 2529 : 51) เครื่องจักรและรถยนต์ และชอบเรื่องตื่นเต้นผจญภัย (นวลศิริ เปาโรหิตย์, จันทมาศ ปรียานุช และอรทัย ชื่นมนุญย์, 2520 : 218)

เพศหญิง จะชอบอ่านหนังสือประเภทเพื่อน โรแมนติก (สุชา จันทรเฒ, 2529 : 51) ชอบเรื่อง รัก ๆ ใคร่ ๆ และชอบบทกลอน บทละคร เรื่องความต่าง ๆ (นวลศิริ เปาโรหิตย์, จันทมาศ ปรียานุช และอรทัย ชื่นมนุญย์, 2520 : 218)

3. ความสนใจด้านการฟังวิทยุโทรทัศน์และภาพยนตร์

เพศชาย ชอบสนใจในเรื่องตื่นเต้น ผจญภัย (ปราณี รามสูตร, 2528 : 26 และเรื่องลึกลับ เรื่องตลก (สุชา จันทรเฒ, 2529 : 53)

เพศหญิง ชอบเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก (สุชา จันทรเฒ, 2529 : 53) และชอบรายการหรือเนื้อหาที่โรแมนติก (ปราณี รามสูตร, 2528 : 62)

4. ความสนใจในการเล่น

เพศชาย ชอบกีฬากลางแจ้งที่ต้องออกกำลังกาย เช่น ฟุตบอล ตรีศร รื้อ เทนนิส ฯลฯ (ประสาร ทิพย์ธารา, 2521 : 29) และสนใจการเล่นที่มีการผจญภัย ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับสภาพชีวิตความเป็นอยู่และปัญหาต่าง ๆ มากกว่าจะเป็นแบบเพื่อฝัน (นวลศิริ เปาโรหิตย์, จันทมาศ ปริยานุช และอรทัย ชื่นมนุญย์, 2520 : 218)

เพศหญิง กิจกรรมที่ผู้หญิงส่วนมากสนใจ ได้แก่ การเย็บปักถักร้อย งานครัว งานประดิษฐ์ตกแต่งบ้าน ชอบแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น แต่งโคลงกลอน เป็นต้น (ประสาร ทิพย์ธารา, 2521 : 29)

สรุปรวมแล้วความสนใจของนักเรียนชายจะเน้นที่ การได้แสดงออกทางด้านร่างกายการใช้พลังกำลัง และมีความสนใจในเรื่องราวที่เป็นวิทยาศาสตร์ เครื่องยนต์กลไกต่างๆ ชอบเรื่องราวที่เป็นสิ่งลึกลับตื่นเต้น ผจญภัย เป็นต้น

ส่วนนักเรียนหญิงจะมีความสนใจในเรื่องราวของการใช้ความคิดในทางจินตนาการในเรื่องที่เกี่ยวกับเรื่องเพื่อฝัน รัก ๆ ใคร่ ๆ และโรแมนติก และชอบทำงานที่ต้องใช้ความประณีตบรรจง และงานที่ละเอียดอ่อน เช่น งานเย็บปักถักร้อย งานครัว เป็นต้น

เพราะฉะนั้นจากข้อสรุปความสนใจที่แตกต่างกันของวัยรุ่นเพศชายและเพศหญิง ทำให้เห็นว่าเรื่องเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของช้าง การอนุรักษ์ช้างน่าจะเป็นเรื่องซึ่งเพศชายให้ความสนใจมากกว่าเด็กวัยรุ่นเพศหญิง เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่เกิดขึ้นจริงไม่ใช่เรื่องเพื่อฝัน ในขณะที่วัยรุ่นเพศหญิง ก็น่าจะมีค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างดีกว่าวัยรุ่นเพศชายได้ด้วย เนื่องจากมีลักษณะธรรมชาติของความสนใจเน้นเรื่องของความรู้สึก เช่น เรื่องของความรักที่อ่อนโยน ละมุนละไม โรแมนติก ดังนั้น เรื่องของชีวิตของช้างป่าที่ถูกครอบงำ ถูกรังแก ปลัดพรากจากพ่อแม่ของลูกช้างตามหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น อาจจะเป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดความสนใจ ประทับใจกับวัยรุ่นเพศหญิง ได้ดีกว่าเพศชายก็ได้ อย่างไรก็ตามจากสมมุติฐานของการวิจัยนี้คาดว่าไม่ว่าจะเป็นวัยรุ่นเพศหญิงกับเพศชาย จะไม่มีความแตกต่างกันเมื่อได้รับการปลูกฝังค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างตามหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แต่จากการวิจัยพบว่านักเรียนเพศหญิงมีค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างสูงกว่านักเรียนชายอยู่ก่อนแล้วก่อนที่จะได้รับประสบการณ์ตามหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ในขณะที่เมื่อเรียนตามหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจนแล้ว ก็มีค่านิยมสูงขึ้นกว่าเพศชายและสูงขึ้นมากกว่าก่อนเรียน ในขณะที่เพศชายเองเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนรับประสบการณ์จากหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการอนุรักษ์ช้างกับประสบการณ์

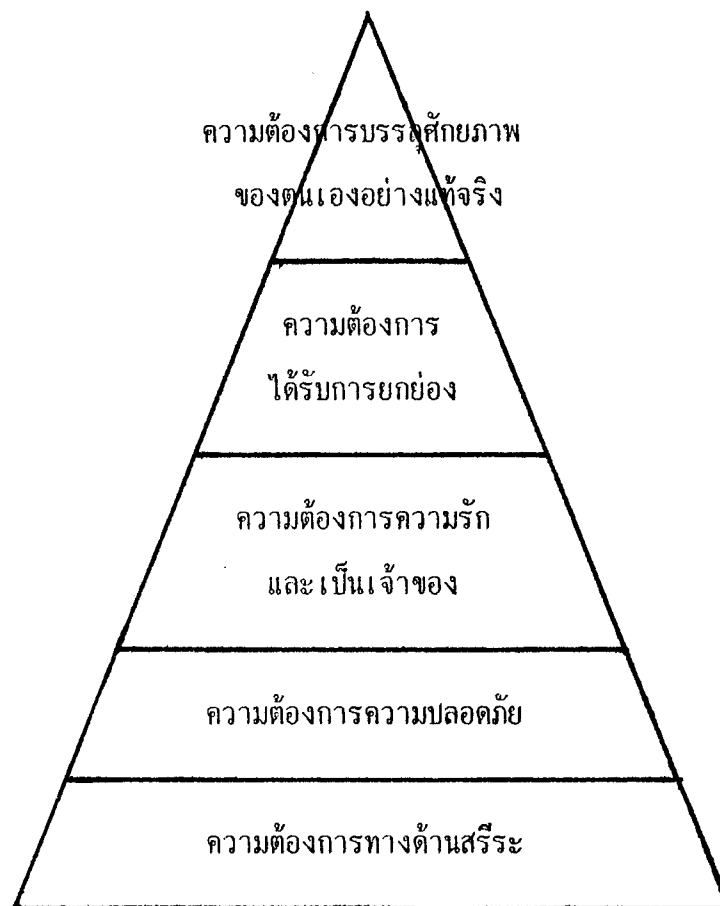
ที่ได้รับเมื่อเรียนจบแล้ว พบว่า เพศชายก็มีค่านิยมสูงขึ้นเช่นกัน แต่สูงขึ้นน้อยกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งงานวิจัยของ สอนง โบชีว (2524) ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และประทุมมา พลภักดี (2535) ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของหญิงและชายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ก็สนับสนุนข้อค้นพบของการวิจัยนี้ด้วยคือ จากงานวิจัยของ สอนง โบชีว และประทุมมา พลภักดี พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยนี้ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าไม่ว่าจะเป็นวัยรุ่นเพศชายหรือเพศหญิง หรือนักเรียนชายหรือนักเรียนหญิง เมื่อได้รับประสบการณ์ตามหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อปลูกฝังค่านิยมในการอนุรักษ์ช้าง ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแล้ว พบว่ามีค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 เพศ

4.2.3 การศึกษาเกี่ยวกับอาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกันจะส่งผลกับค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียน จากผลการวิจัยนี้พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับค่านิยมในการอนุรักษ์ช้างของนักเรียนทั้งก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ช้างที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งจากการสำรวจอาชีพส่วนใหญ่ของผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจะมีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย รับจ้างทั่วไป ก่อสร้าง ขับรถโดยสาร และรับราชการ แต่ไม่มีผู้ปกครองคนใดรับราชการอาชีพครู ทหาร และตำรวจเลย โดยสรุปส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะมีอาชีพเกษตรกร (46%) ซึ่งเป็นอาชีพที่มีรายได้เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับอาชีพอื่น และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของเกษตรกรส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแล้วยังมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 1 ของประเทศ โดยได้จากรายได้และรายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครอบครัว 2,293 บาท เฉพาะรายได้ที่มาจากการทำการเกษตรโดยตรงมีเพียง 754 บาท เท่านั้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี้, 2536 : 406-409) และเมื่อมองในภาพรวมของประเทศ พบว่า รายจ่ายของครอบครัวเกษตรกรในลักษณะปีการเพาะปลูกจะพบว่าเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรายได้สุทธิทางการเกษตร 6062.79 บาท/ครัวเรือน ในขณะที่ภาคเหนือมีรายได้ 14,134.67 บาท/ครัวเรือน ภาคกลาง 19,299.84 บาท/ครัวเรือน ภาคใต้ 18,579.40 บาท/ครัวเรือน (ศูนย์สถิติการเกษตรสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2537 : 224) ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรายได้ต่อครัวเรือนต่ำที่สุดในขณะที่รายจ่ายในครัวเรือนสูงถึง 24,005.18 บาท

จากการศึกษาทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (Maslow, 1970) ซึ่งกล่าวว่า มนุษย์ทุกคนจะมีความต้องการที่จะแสวงหาสิ่งแปลก ๆ ใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของบุคคลก็มีหลายระดับตั้งแต่ความต้องการขั้นต่ำถึงความต้องการขั้นสูง ซึ่งมนุษย์จะต้องมีการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานก่อน จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการขั้นสูงอื่น ๆ ต่อไปได้ดังภาพที่ 22 ดังนี้

ภาพที่ 22 แสดงลักษณะความต้องการขั้นต่าง ๆ ของ Maslow
ที่มาของข้อมูล : อารี พันธุ์ณี, 2534 : 188

ดังนั้นหากนำทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (1970) มาพิจารณา
 ครอบครัวเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วอาจพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรยังมีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายและรายได้อยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก ครอบครัวส่วนใหญ่จึงมีเป้าหมายหลักของการครองชีวิตเพื่อหาอยู่หากิน ซึ่งต้องการรายได้ทางอื่นที่นอกเหนือรายได้ทางการเกษตรมาให้เพียงพอกับรายจ่าย โอกาสที่จะพูดถึงเรื่องการอบรมสั่งสอนลูกในเรื่องที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นความต้องการของคนที่ยังอยู่ในทฤษฎีของ Maslow (1970) ระดับขั้นที่ 4 คือความต้องการได้รับการยกย่อง จากสังคมหรือผู้อื่น จึงอาจจะมีโอกาสเป็นไปได้น้อย จึงไม่มีผลต่อค่านิยมของนักเรียน ซึ่งที่กล่าวมาจะตรงข้ามกับผลงานของ วิชัย พัฒนวงศ์ธรรม (2524) ซึ่งทำการศึกษาเรื่องทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และ จำแนกลักษณะ อุดมเศรษฐี (2529) ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของเยาวชนในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า ซึ่งผลการศึกษาของ วิชัย พัฒนวงศ์ธรรม กับนางลักษณะ อุดมเศรษฐี พบว่าเยาวชนมีผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันจะมีความคิดเห็นและทัศนคติแตกต่างกัน

ซึ่งจากการวิจัยของผู้วิจัยนี้ทำให้ทราบได้ว่าแม้ในท้องถิ่นเดียวกันผู้ปกครองจะมีอาชีพที่แตกต่างกันก็ตาม การสอนก็สามารถที่จะถ่ายทอดค่านิยมให้กับนักเรียนได้ในเรื่องการอนุรักษ์ช้างในท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่